

VFVO examenbespreking VWO – 19 mei 2026 19.45 – 21.45

Voorzitter: Martin Struik, **notulist:** Ine Raangs

Aanwezig: ongeveer 40 docenten, vanuit CITO: Frans van Dorp

Waar in deze notulen CITO staat was Frans aan het woord.

Disclaimer: Deze vergadering heeft geen formele status heeft, maar is bedoeld om met elkaar de bandbreedte op te zoeken van welk antwoord we goedkeuren, en om op die manier behulpzaam te zijn voor het overleg tussen eerste en tweede corrector. Ook als er in deze aantekeningen staat dat er consensus is bereikt, is deze niet officieel bindend.

Algemene opmerkingen van de notulist: het was een drukke vergadering en ik heb veel opgeschreven, het is daardoor denk ik mogelijk om een indruk te krijgen van het gesprek. Er is niet gestreefd naar “stellingname”, af en toe leek wel consensus bereikt en als dat zo was heb ik het genoteerd. Het was echter niet het soort vergadering waar een strak afsprakenlijstje uit is gekomen (vooral naarmate de avond vorderde).

De vergadering wordt geopend om 19.45

Algemene opmerkingen van de voorzitter:

De elementen geven de strekking weer, hoeven niet letterlijk gereproduceerd te worden. De voorbeelduitwerkingen zijn niet per se ideale uitwerkingen maar voorbeelden van wat goed gerekend kan worden, helpen om een bandbreedte neer te zetten

Op het forum werd genoemd dat Clark en Plessner erg veel in het examen zaten, dit was wel proportioneel aan hun aandeel in de eindtermen.

Er waren veel vragen waar de leerling meerdere dingen moest doen voor één punt: dat is waar

Op het forum werd gesuggereerd dat dezelfde eindtermen zouden terugkomen bij meerdere vragen: dat is niet het geval.

Over argumentatievragen: er bestaan geen officiële kwaliteitsargumenten voor argumentaties, reproductie is altijd de basis van argumentatie (maar niet voldoende)

Over artikel 3.3: wat zijn vakinhoudelijke redenen om een ander antwoord goed te rekenen: wat zijn de criteria die in de vraag genoemd worden? Dat geeft de bandbreedte weer

De voorzitter streeft naar consensus maar weet reeds dat dat niet zal lukken

Vraag 1:

Vraag: leerlingen noemen vaak de rubberen hand illusie ipv pijn in bureaublad, mag dat? (= subtiel ander experiment)

W: dat experiment is viral, ze kennen het gewoon

N: het enige verschil is dat het artefact dat geaaid wordt anders is

W: staat ook in boek

F: oneerlijk dat een lln die veel YouTubefilmpjes kijkt het dan weet en een leerling die heeft geleerd niet, ik vind het wel flauw maar ook een goed argument

W: wat is het verschil nu met eerdere jaren?

J: ik vind het argument wat er in eerdere jaren besloten is niet zinnig, er staat helder: leg één van de twee argumenten uit

B: ik vind dat je begrip test, maakt niet uit wat het experiment is

K: begrip tonen

CITO: ik wil me daarbij aansluiten, mijn kader is de syllabus, maar als je het rubberen hand experiment gebruikt doe je hetzelfde, waarom zou je dat niet goed willen rekenen?

S: staat niet in tekst welke experimenten Clark gebruikt... het is in die zin niet nauw omschreven

M: niet eens, dit zijn de experimenten die genoemd staan, ze moeten ook de teksten leren in de syllabus, is ook een stukje reproductie, ze verdienen dan niet het punt voor de experimenten

Victor: de tegenstelling is denkbeeldig en dat hebben we vorig jaar ook al aangegeven, volgend jaar graag niet meer

Emke: dit zijn toch vakinhoudelijke gronden, probleem 3.3

Consensus bereikt: ook het experiment met de rubberen hand mag worden gebruikt in de redenering. (met één persoon onder mild protest)

Vraag 2

Geen vragen

Vraag 3

B: bij eerste bullet: als symboolmanipulatie er niet in staat, mag je het dan goed rekenen?

J: het begrip symboolmanipulatie zit niet in voorbeeldantwoord (dus ja)

H: niet alleen maar input-output, er moet wel iets meer gezegd worden, verwerking is al goed

F: sluit ik me bij aan

N: en als ze wel die punten gebruiken maar mentale representatie en symboolmanipulatie verwisseld...

J: als het niet klopt, klopt het niet: als er geen begrip is geen punten

S: hoe ga je om bij definitie van humanisme: de mens is een redelijk wezen etc: redelijk moet er per sé in maar de andere niet;

X: de lln kan niet weten dat hij meerdere elementen moet opnoemen

S: twee van de vier?

V: je moet wel humanisme nemen zoals het in de syllabus staat, dus duidelijk iets over keuzevrijheid, zoals beschreven bij De Mul, maar als je dat doet zonder redelijkheid kan het. Hier sluit de vergadering zich bij aan (consensus),

Vraag 4

Hier was het meeste discussie over op het forum

CITO: Vanuit de syllabus gezien is er geen andere mogelijkheid dan om uit te gaan van de toonaangevende visies en dan kom je uit bij Aristoteles (en bv niet bij Plato).

Utilisme idem: toonaangevende visie van Mill. Van daaruit kun je weinig eisen en dat is wat we doen

Ik heb hier geredigeerd omdat er in het begin over verschillende punten door elkaar werd gepraat. (Ine)

V: in de syllabus staat de mens die als gemeenschapswezen de deugd als uitgangspunt neemt, maar daar kun je ook andere filosofen aan koppelen.

Bij deugdedthiek: moet je met het midden tussen twee uitersten komen of werkt het ook met goede uitwerking van een deugd?

M: wat is dan de bandbreedte?

Bart: er zijn verschillende filosofen die deugdedthiek behandelen, een andere filosoof mag ook, mits goed behandeld

V: in de syllabus staat de mens die als gemeenschapswezen de deugd als uitgangspunt neemt, maar daar kun je ook andere filosofen aan koppelen.

T:; sluit me hierbij aan. Lln die zegt dat je moet oefenen etc: vind ik ook goed te rekenen. Het moet meer zijn dan common sense, moet wel inhoud inzitten, meer dan vraag herhalen

J: ik ben dan bang voor veel discussie, wat is dan de bandbreedte. Ik zou wat strikter zijn. Zelf niet veel leerlingen gehad met andere antwoorden,

I: stel het gaat wel over gulden middenweg maar dan geen deugd beschreven....

J: zou ik goedkeuren, komt overeen met bullet 2 van CV, ik zou zelf neigen naar meer toestaan dan alleen deugd als midden

E: er staat "ga daarbij in op deugdethiek", je moet een aspect noemen, dat laat meer toe dan alleen midden

S: in voorbeeldantwoord staat verlangen maar kan ook zonder verlangen, dat wordt dan fout gerekend

Martin: consensus over dat gulden middenweg niet enige mogelijke goede invulling is

Bij utilisme: het voorbeeld gaat over je eigen ervaringen, hierop focussen veel leerlingen zich in het antwoord, daarbij laten ze andere mensen buiten beschouwing... kunnen ze toch een punt krijgen? Als leerling was het moeilijk om door te hebben dat dit hier van je verlangd wordt.

J: als je dat toelaat gaat het over hedonisme, dan is het niet meer onderscheidend

Y: wel betrekken, dan wordt het discriminerender, als je grootste aantal niet meeneemt kun je vluchtroute kiezen

V: het hoeft niet verder te gaan dan het vb-antwoord, het eerste vb-antwoord betreft er ook niet andere mensen bij, dus het kan goed gerekend worden

D: jawel, die worden er wel bij betrokken

P: calculatie / hedonistische calculus is goed te rekenen

W: Keuren we Mills interpretatie met higher pleasures goed: kwaliteit en kwantiteit van verlangens

J: ik zou dat wel goed willen rekenen

D: maar dat voegt niet toe aan de vraagstelling

J: je zegt dan vakinhoudelijk meer ahv Mill, ik zou dat goed rekenen

J: dan voeg je wel iets toe. Maar wat Victor zegt, als je anderen er niet bij betreft, dan voeg je niets toe aan wat al wordt weggegeven in de vraag, wat is dan het punt van de vraag?

A: de definitie voorafgaand aan de vraag geeft al de helft van het antwoord

L: eens met bijna alle vorige sprekers:

Een leerling die snapt dat het utilisme is snapt dat het ook over grootste aantal gaat: goed rekenen als ze het WEL noemen maar niet gebruiken in de uitwerking, omdat de vraag daar niet toe uitnodigt

F: dit sluit ook aan bij punt van forum

Voorzitter: als ze niet de definitie noemen kan de leerling dan nog het punt halen?

V; ik vind eigenlijk dat er meer utilisme in zit (dat hier strenger beoordeel kan worden) maar ik vind dat het voorbeeldantwoord meer toestaat en ik wil niet strenger zijn dan het voorbeeldantwoord...

B: het gaat ook over je eigen professionele bandbreedte, domweg punten zoeken is niet de bedoeling, als je iets slecht vindt geef je geen punt

V: maar het is het misleidend door vraagstelling

J: je moet iets meer zeggen over het utilisme dan wat er al staat. Je moet eigen kennis tonen. Meer dan common sense / vraag lezen.

Hierover is consensus. Ook over: wel grootste aantal in definitie maar niet in uitwerking wordt door de meeste docenten als goed antwoord gezien; dit komt overeen met de laatste opmerking maar is niet meer expliciet bekrachtigd.

Vraag 5 – Morton, mesh, ecologisch denken

K; in het CV staat: geen referentiepunt / desoriënterende openheid. Leerling die alleen zegt, een mesh heeft geen centrum en geen hoeken, is dat goed?

Meerdere docenten: ja, dat impliceert geen referentiepunt

J: CV lijkt harde eis te stellen dat levende en niet-levende dingen aan elkaar verbonden worden, dat doen niet alle leerlingen, lijkt mij een vreemde eis. Ik keur het goed als de lln zegt al het leven is verbonden

D: wat is dan het verschil tussen ecologisch denken en de mesh? Want in boek: mesh is echt alles, ecologisch denken heeft te maken met verbondenheid van leven

Consensus: er is geen tegenstelling

F: volgens mij moet tegenstelling levend en niet-levend er wel in. Maar mag je “alles” ook goed rekenen?

W: de focus ligt op grensvervaging mens-dier

D: de syllabus is rommelig

V: in primaire tekst gaat het ook over ijzererts en fossiele brandstoffen, ik denk dat ze er wel bijhoren

J: maar hij koppelt het wel steeds aan levende dingen. Ik vind het te lastig worden voor leerlingen, als die kijkt naar ET 18 en 19, waar het vooral gaat over mensen en dieren

M: volgens mij komt het omdat in de vraag er verschil wordt gemaakt tussen mesh en ecologisch denken, bij de mesh gaat het ook over niet-levende dingen, lijkt volgens de opbouw van de syllabus wel zo te zijn... volgens het CV is het logisch zoals het er staat

L: deze omschrijving van de mesh staat ook letterlijk in de tekst van Morton

J: er staan ook heel veel andere dingen in deze tekst. Gaat om de context van de eindtermen.

L: als er uitgebreidere beschrijving van de mesh is, vind ik ook goed, maar niet alleen levende dingen

K: maar iemand die gewoon zegt ALLES is dan veel vager en heeft dan wel een punt, dat vind ik oneerlijk

J: bij tweede punt, over ecologisch denken, is gewoon onderlinge verbondenheid van leven met ander leven, dat lijkt nu wel omgedraaid in cv?

S: bij het eerste punt staat alleen: geef een weergave, eenvoudige reproductie. Bij tweede punt staat moeilijker vraag, daar mag je ook meer eisen aan stellen. Bij eerste misschien ook alleen levende dingen goedkeuren...

CITO: ecologisch denken kun je op meer manieren omschrijven: dat klopt, maar je moet ook de link leggen met tekst 1, dan is er maar één goede route naar het antwoord

Martin: geen consensus

Vraag 6: Haraway

B: in syllabus wordt Haraway op allerlei plekken weergegeven, er staat niet expliciet wat volgens haar een cyborg is. Veel leerlingen stellen niet dat de mens een lichaam-technologie-hybride is

CITO: dat hoeft inderdaad niet letterlijk zo er te staan, deze term staat niet in de syllabus

V: wat gaan we dan nog goed rekenen?

Y: lichaam-technologie-hybride: we moeten in elk geval nog begrijpen dat het gaat om grenserving lichaam-technologie

V: als je op fysiek en niet-fysiek gaat zitten is het dan ook nog goed?

J: volgens mij mag dat in de syllabus wel

D: belangrijk dat ze niet alleen mogen zeggen de mens bestaat uit lichaam en ziel, dan is dualisme veel te beperkt uitgelegd, Haraway bekritiseert dualisme in alle vormen

CITO: in de syllabus komt naar voren dat het gaat om verstrengeling lichaam-technologie, het moet niet alleen om term gaan maar ook om het beeld van de cyborg, iets van de verstrengeling moet erin zitten

H: moet de hiërarchie erin, dat dualisme ook een hiërarchie impliceert?

J: opdracht is, geef kritiek weer, CV suggereert dat er maar één kritiek mogelijk is, volgens mij is ook een kentheoretische kritiek mogelijk, nl dat Haraway zegt dat harde grenzen niet klopt (bijval)

J: heb je dan beeld cyborg gebruikt?

T; je kunt ook het epistemologisch argument maken

Vraag 7 over Rasch

J: bij eerste bullet: denkend aan de vaagheid van Rasch zelf over het Else, wat is de juiste bandbreedte? In CV staat “onherleidbare openheid”, maar dat is vrij betekenisloos, het is “datgene wat zich niet laat vangen”, mag dat ook? Of wordt het Else dan ook te makkelijk te definiëren,

CITO: de vraag is niet om de kritiek op het dataïsme alleen weer te geven, maar om die kritiek uit te leggen met het begrip ‘else.

D: Ik zou het goed rekenen als in de uitleg blijkt dat ze het hebben begrepen

I: je moet iets zeggen over waarom het niet in data te vatten is

N: de vraag is om kritiek op dataïsme uitleggen, dus je moet benoemen wat punt van dataïsme is, en dan het verband leggen: je moet dan in elk geval laten zien dat het iets anders is dan dataïsme, dat daarin de uitleg zit. Dus uitleg van Else zit in de toepassing. (brede bijval)

Vraag 8

R: Ireen Wüst staat in CV, kun je het ook uitleggen zonder haar te noemen? Consensus: ja

CITO: kleine toevoeging, er is voor gekozen om haar hier te noemen omdat het zo nadrukkelijk om een 1^e ppp is, je hoeft niet haar zelf letterlijk te noemen, als maar duidelijk is dat het 1^e ppp is

Vraag 9

F: in hoeverre moet er in de definities de nadruk op substanties worden gelegd? Het wordt vaak geïmpliceerd, bv dat lichaam en geest gescheiden zijn.

T; er moet wel iets van zelfstandigheid in zitten. Ik heb dat fout gerekend.

F: dan hebben ze alleen de tekst herkauwd. Er moet dus wel iets van uitleg inzitten

H: In het monisme zijn lichaam en ziel niet per sé één, maar ook er is alleen lichaam

Y: als een lln zegt: lichaam en geest zijn één, dat is fout toch?

J: in ieder geval onvoldoende gekwalificeerd. Ze vormen een eenheid...

M: ik zou graag de materialistische visie ook goed willen rekenen, mijn leerlingen gaan de mist in omdat niet wordt genoemd dat tekst 3 gebruikt moet worden en komen met eigen voorbeelden.

CV geeft aan dat je alleen die voorbeelden mag gebruiken.

V: CV is alleen suggestie, zolang je op sportend wezen ingaat is het goed. (bijval)

M: stel, lln doet alles perfect maar gaat niet in op sportend wezen, wat dan?

Zaal: 0 punten

W: en als afweging ontbreekt... ook 0 punten

D: monisme uitgelegd als materialisme heb ik niet goed gerekend, want monisme kan ook andere dingen zijn.

V: maar materialisme is vorm van monisme

M: kan wel goed uitgelegd ahv sportend voorbeeld en dan is het goed, en als het kan met een idealistische visie is het ook goed

D: wanneer vinden we iets een goede afweging? Stel, een lln zegt ik ben het niet eens met dualisme (argument) en monisme (argument), dus embedded is de beste, is strikt genomen geen afweging

J: graag tabelletje maken F...

N: ik zou dat fout rekenen, als je bv bij dualistisch mensbeeld alleen zegt die vind ik niks...

D; er wordt wel beargumenteerd waarom, maar ze worden strikt genomen niet vergeleken

S: als twee opvattingen worden afgewogen en derde niet genoemd: 1 punt. Alleen drie punten als ze alle drie tegen elkaar worden afgenomen en dat gebeurt nooit

E: het gaat er toch om dat de argumenten verband houden met elkaar, als je zegt deze heeft dit niet en die wel, dan is dat toch een afweging (criterium: samenhangende afweging)

V: geeft vb waarbij ze wel met elkaar in verband worden gebracht: dan is het goed

Consensus: aanvullende argumentatiestructuur waarin alle mensbeelden met elkaar worden vergeleken is niet vereist, als het geheel maar met elkaar wordt verbonden en logisch samenhangt. *(Dus: als met hetzelfde criterium twee mensbeelden worden afgeserveerd en op basis daarvan het derde mensbeeld wordt verkozen, hoef je niet ook*

die twee mensbeelden nog een keer met elkaar te vergelijken. Zolang de argumentatie maar steekhoudend is. - verduidelijking van de notulist)

J: stel je zegt eerste twee niet goed om met elkaar samenhangende redenen, dus derde is de beste, hoe veel punten krijg je dan? Consensus: 2

R: afweging is voorwaarde maar definitie is daaraan voorafgaande voorwaarde

T; ik heb aangeleerd: bij afweging standpunt evalueren, je moet dan dus wel op alles ingaan. Dan maak je niet technisch gezien een afweging... moeilijk om het verschil te zien met standpunt geven en dan nog vergelijken.

J: kan je 1 punt halen?

T; ja, als je één mensbeeld goed definieert en beargumenteert en waarom dit een goede manier is om een sportend wezen te begrijpen

D: ja, want anders zou je niet één punt kunnen halen

Vraag 10. over Plessner

J: bij zowel bullet 1 als 2 staat er heel veel, bv excentrische positionaliteit, CV lijkt te suggereren dat drie elementen noodzakelijk zijn, terwijl volgens mij heb je aan twee elementen genoeg

M: bij het eerste punt lijkt excentrische positionaliteit ook te gaan over bemiddelde onmiddelijkheid, maar dat is niet hetzelfde, bemiddelde onmiddelijkheid gaat over taal, cultuur etc. de conclusie bij het laatste punt is dat je moet zeggen waarom het wezen van de mens onbepaald is,

Bij utopische standplaats is het stukje vaste grond onder je voeten willen hebben niet noodzakelijk om dat punt te maken

K: bij excentrische positionaliteit; heeft te maken met onze positie tov andere levende wezens, gaat over reflecteren op jezelf, gaat over ontologische status

Bij utopische standplaats is vaste grond wel echt essentieel, gebruikt Plessner om uit te leggen waarom mensen religie nodig hebben

N: gaat om laatste punt

M: is het voor laatste punt nodig om die vaste grond erbij te betrekken, volgens mij kan het ook met excentrische positionaliteit alleen

J: maar in vraag staat dat je beide moet betrekken

N: mijn lln-en legden dan wel met beide zaken uit waarom de mens onbepaald is maar gingen dan niet verder dat dat betekende dat de mens de onbepaaldheid niet zelf kan

invullen. Strikt genomen hebben ze dan wel de vraag beantwoord, tweede stapje is niet per sé vereist als je de vraag leest, lijkt mij niet terecht om het te eisen.

CITO; als dat er niet in zou staan, is dat element een herhaling van de vraag. Er staat “een uitleg geven”, dat betekent dat er meer vereist is.

K; maar je moet excentrische positionaliteit gebruiken, dan voldoe je er toch aan?

CITO; als je dat niet doet herhaal je alleen de vraag, in principe geen punten toekennen

Vraag 11. Kockelkoren

B: vaag, derde bullet, mijn leerlingen doen dit niet goed, je moet terugverwijzen naar handbike, de zin is onduidelijk, mijn leerlingen zoomen in op zintuigelijke ervaring. Ik vind het lastig, de formulering zet ze op het verkeerde been.

D: CV heeft raar voorbeeldantwoord, ze zeggen Kockelkoren heeft wel gelijk maar niet in alle gevallen, maar de vraag lijkt uit te nodigen om Kockelkoren helemaal te weerleggen; dat is een veel moeilijker vraag.

V: als er geen vervreemding optreedt... dus geen decentreren / recentreren. Niet moeilijk om na te kijken

S: als een lln zegt: bij de nieuwe techniek geldt Ks argument niet want ze kon al fietsen, zeg je dus eigenlijk het was al ingelijfd, dan is dat geen argument tegen Kockelkoren

Vraag 12

R: formulering was echt lastig, zeker eerste bullet (bijval) – daardoor heel moeilijk na te kijken

X: als duidelijk verschil wordt gemaakt tussen Dreyfus en Harari kan ik punt geven?

I: is het voldoende als ze de rijtjes van Dreyfuss over verwachtingen gebruiken?

N: dan bedoel je... (verwijst naar syllabus). Verwijst naar tweede set van drie punten van Dreyfus: prioriteren voorgrond / achtergrond, aannames lijkt ook vrij letterlijk, staat wel zo in syllabus

D: lln-en hebben rijtjes geleerd, maar de vraag is onduidelijk, we kunnen ze toch een punt geven als ze die rijtjes gebruiken?

V: tweede rijtje is een uitwerking van een van de punten uit het eerste rijtje... lichaam is een mogelijksvoorwaarde, dat is toch ook een aanname. Als ik dat serieus neem en ik laat het woord alledaags uit het cv weg dan kan ik goed nakijken.

B: wat te doen met lln die heel netjes Dreyfus uitleggen en computers uitleggen maar het woord aanname niet gebruiken?

Martin: wat denk je zelf?

B: goed rekenen

J: bij tweede bullet is iets voor te zeggen ook zonder begrip intrinsiek, dan is het nog steeds coherent met wat Harari zegt, ook al eist het CV dat. We kunnen die eis laten vallen. Er zijn andere antwoordroutes mogelijk.

13

D: ik snap de emotiekaartjes niet. Staan daar woorden op? (ja) Er is een klacht ingediend bij CVTE over de derde bullet maar dat is afgewezen, dus blijft in examen staan...

CITO: in het examenverslag dat na verloop van tijd wordt gemaakt zal ik bespreken of deze vraag heeft gefunctioneerd zoals beoogd, namelijk als onderscheidend tussen de goede en de beste leerlingen.

14. Popper en Kuhn

Niet besproken

15. Lakoff & Johnson

Niet besproken

16.

Niet besproken

17.

Algemeen: er moet veel gebeuren voor dit punt

L: hele goede discriminerende vraag, tof dat ie er in zat

R: wordt er van uit gegaan dat walgen iets symbolisch is en dus controleerbaar, en klopt dat wel?

B: ik had zelf iets ingevuld als, de een heeft een sociale functie en lachen is een overgave aan je lichaam, mag dat ook?

T: ik denk dat er gevallen zijn waarbij je lachen kan onderdrukken maar ook gevallen waarbij je het niet kan onderdrukken

L: mijn leerlingen zeggen bij walgen: ze doen het bewust, bemiddelde onmiddelijkheid, mag dat ook?

CITO: ja, voor zover de uitleg kan vallen onder dat het typisch menselijk is om symbolisch/als gebaar een walgend gezicht te trekken om iets tot uitdrukking te brengen, mits dit ook wordt afgezet tegenover lachen
V: ik dacht dat bij walgen en bij lachen naar voren moet komen dat ze typisch menselijk zijn

L: ja, dat moet van mij ook

K: Ja, maar lachen en wenen zijn niet symbolisch

18. belichaamd denken en MINE

Niet besproken

19. enactivisme en OURS

V: valt me op dat de uitleglast hier veel lager ligt dan vorig jaar. Ik ben daar wel blij mee.

D: bij 18 en 19: MOET de leerling met één van de letters antwoorden of mag het ook meer impliciet? Lijkt het geval te zijn door slashes

W: nee, mag ook impliciet (consensus)

D: bij 19; leerlingen die OURS in algemene termen uitleggen en contrasteren met MINE model en niet de afkorting ontleden, mag dat punten?

S: toen ik zelf het examen maakte dacht ik dat ik op alles moest ingaan, maar het hoeft maar op één, ik vond het dus makkelijker in CV dan ik dacht toen ik het maakte

W; daardoor heel veel variatie in hoe lang een goed antwoord hoeft te zijn

J: misschien begrijp ik enactivisme niet; vanaf wanneer is eerste bullet goed?

Voorbeeldantwoord = elementen. Ik kom allerlei varianten tegen, in interactie met de omgeving, etc etc: ik zoek een leidraad?

Ward: denken is doen

D: is dat goed te rekenen?

S; nee er moet uitleg bij (*hierover leek consensus in de zaal*)

D: fout is in elk geval als het lijkt alsof je ALLEEN buiten jezelf denkt, en alleen “denken is doen” is ook niet genoeg.

I: het moet wel te onderscheiden zijn van embedded.

J: maar als je interacteert in een omgeving...

Y: gaat over onderscheid tussen embedded en enactivisme, je moet duidelijk maken dat denken pas mogelijk is met een omgeving, daar ergens in de nuance

V: je moet toch iets met handelen doen om het enactive te maken, alleen interactie met de omgeving... twijfelachtig

J: maar interactie is niet per se goed genoeg want interactie kan ook embedded zijn

Y: cognitie bij eencelligen is ook enactive, die zitten ook in een omgeving

CITO: bij eerste bullet staat in EN met, bij de tweede staat in/met, maar het lijkt niet nodig om bij de eerste strenger zijn dan bij de tweede.

Vraag 20

D: is existentialisme belangrijk bij medewereld, of mag je ook van Plessner uitgaan? Ik zou zeggen, je moet ook uitgaan van existentialisme

L: mag een leerling het Mitwelt noemen?

Vraag 21

D: verwarrend in CV: de meisjes worden bevestigd in hun angst maar ze worden dus juist niet bevestigd in hun angst, terwijl de jongens worden bevestigd en moeten leren met de angst om te gaan